

45 LET SLOVENSKEGA ETNOLOŠKEGA DRUŠTVA (1975–2020)

Virtualna razstava

Oktober 2020 je Slovensko etnološko društvo obeleževalo 45-letnico delovanja. Dosedanje okrogle obletnice so vodstva SED in člani različno praznovali, še nobena obletnica do sedaj pa se ni praznovala zgolj virtualno. Temu so botrovale jesenske neugodne epidemiološke razmere v Sloveniji v že drugem valu pandemije covid-19. Kljub temu da je predsednici SED uspelo organizirati spletno srečanje z nagovori predstavnikov osrednjih slovenskih etnoloških inštitucij in kolegov iz Hrvaške, upamo, da je bila to prva in zadnja obletnica brez osebnih stiskov rok, svečane prireditve z nagovori »v živo« ter trkajočih se kozarčkov rujnega.

Poleg slavnostnega dogodka ob 45-letnici SED je IO v letu 2020 načrtoval klasično razstavo, na kateri bi se sprehodili skozi bogato delovanje našega društva, najprej v Ljubljani, potem pa z gostovanji po drugih institucijah, kjer so zaposleni slovenski etnologi. Kakorkoli smo idejo obračali, covid-19 je naše aktivnosti usmeril na splet. Začeli smo snovati spletno razstavo. Tako, ki jo bomo gradili do društvenega Abrahama in jo bomo tudi po tem kot nekakšen spletni društveni arhiv lahko sproti dopolnjevali. Spletna razstava naj bi bila odraz naše dejavnosti, uporabna za hiter dostop do informacij in spodbuda za še več ogledov spletne strani SED.

Vizija razstave oz. spletnega arhiva zajema vsebinski, tehnično-oblikovni, vizualni (fotografski, filmski) in dokumentarni del. Do obletnice je bil pripravljen vsebinski del, ki sva ga na podlagi pregleda objav v *Glasniku SED* pripravili avtorica članka, sicer podpredsednica SED, in kolegica Barbara Sosič iz Slovenskega etnografskega muzeja, članica IO SED. Barbara je pregledala vse *Glasnike*, ki so izšli med letoma 1975 in 1995, sama pa vse naslednje izdaje. Glede na programsko shemo SED sva vsebino razdelili na naslednje sklope:

1. Pomembni dogodki, obletnice in *in memoriam*
2. Zbori članov
3. Izobraževalne vsebine
4. Mednarodne povezave
5. Promocija
6. Izdane publikacije v Knjižnici Glasnika SED
7. *Glasnik SED*
8. Druge publikacije

Med pomembne dogodke sva najprej uvrstili ustanovitve društva in vse »okrogle« obletnice. Zanimivo je bilo brskanje po društvenem arhivu, v katerem je ohranjen za-

pisnik ustanovnega sestanka društva, pod katerim je podpisanih 33 slovenskih etnologov in ljubiteljev etnologije. Arhiv hrani tudi seznam ožje skupine desetih ustanoviteljev, ki so poskrbeli za zagon novega društva. To so bili Angelos Baš, Ljudmila Bras, Slavko Kremenšek, Duša Krnel-Umek, Mirko Ramovš, Mojca Ravnik, Zmago Šmitek, Tanja Tomažič, Valens Vodusek in Sinja Zemljič-Golob. Čeprav se je urednica *Glasnika SED* Saša Poljak Istenič s sodelavkami trudila, da bi iz naših ustanovnih članov izvabila še kakšen bolj trden spomin, pa je njihova bera skromnejša od pričakovane. Spomini petih kolegov, ki so se odzvali pozivu, so objavljeni tako v *Glasniku SED* kot na spodaj navedeni povezavi.

V tej kategoriji sva zbrali tudi pomembne osebne in strokovne jubileje naših članov in poslovilne besede preminulim kolegom.

Vsakoletni in bienalni **volilni zbori članov** so v 45 letih navrgli 17 predsednikov in ogromno društvenih funkcionarjev, ki so kazali smer, po kateri se je ravnal program SED. Vsem predsedujočim bomo postopoma dodali ime-na podpredsednikov, članov IO, nadzornih in častnih odborov. Na zborih članov smo potrjevali programska in finančna poročila, sprejemali programe, nove člane in imenovali častne člane.

Največjo težo programa preteklih let SED nosijo **izobraževalni programi**. Mednje sodijo strokovna srečanja, simpoziji, konference, znanstveni in strokovni posveti, delavnice, projekti, okrogle mize, etnološki večeri in strokovne ekskurzije – naše priljubljene rajže. Njihov seznam je izjemen.

Mednarodne povezave so v prvi fazi usmerjene k naboru tem, ki smo jih obravnavali na slovensko-hrvaških vzporednicah in na Dnevih etnografskega filma. Do sedaj smo skupaj s hrvaškimi kolegi organizirali že 15 simpozijev, 16. je lani odpadel iz znanih razlogov. Dneve etnografskega filma SED organizira od leta 2007.

Med najbolj prepoznavno obliko promocije slovenske etnološke vede prav gotovo sodi murkovanje oz. **svečana podelitev Murkovih nagrad, priznanj in listin**, ki jo SED organizira od leta 1988. Struktura odličij se je z leti spreminjala in dopolnjevala. Do leta 1994 smo podeljevali samo Murkovo priznanje, nato do leta 1999 še Murkovo listino. Tega leta smo začeli podeljevati Murkovo nagrado za življenjsko delo, Murkovo priznanje za enkratno znanstvene in strokovne dosežke, Murkovo listino pa za uspešno delovanje in podporo naših ljubiteljskih kolegov.

* Tita Porenta, mag. etnologije, muzejska svetnica, dokumentalistka, Muzeji radovljiške občine; tita.porenta@mro.si.

Leta 2020 smo v razpisu razmišljali še o podelitvi Murkove študentske plakete. Na razstavi smo za zdaj podatke o Murkovih nagrajencih zbrali po posameznih letih, lokacijah svečanih dogodkov, slavnostnih govornikih in, kjer je podatek znan, tudi o podeljevalcih nagrad. Do vključno leta 2020 je bilo Murkovih nagrajencev že 115. Čaka naš še nabor članov komisij, ki so prebirale kandidature in izbirale nagrajence.

Prve publikacije v Knjižnici Glasnika SED so bile izdane leta 1980, in sicer kar štiri. Publikacije so izhajale občasno, kakšno leto tudi več hkrati. Do leta 2020 je izšlo 54 številčk strokovnih in znanstvenih etnoloških in kulturno-antropoloških besedil. Knjižnico Glasnika SED je do sedaj urejalo 12 urednikov skupaj s številnimi člani uredniškega odbora.

Osrednje znanstveno in strokovno glasilo *Glasnik SED* izhaja že od leta 1956, sprva s štirimi številkami letno, zatem pa različno glede na energijo urednikov in finančne zmožnosti SED. Zbrali smo podatke o glavnih in odgovornih urednikih: 13 uredniških ekip je do sedaj izdalo 60 letnikov *Glasnika SED*. Izpisali smo tudi tematske številke. SED je občasno izdalo tudi nekaj drugih publikacij, ki so prav tako vključene v razstavo.

Vse do sedaj zbrane podatke je bilo treba za objavo na spletni strani smiselno strukturirati. To tehnično delo sta odlično opravila Miha Peče z računalničarjem Dominikom Černeličem, skrbnikom naše spletne strani. Razstavi sta dodala virtualno voščilo predsednice SED ob 45-letnici društva in uvodni nagovor Saše Poljak Istenič. Sledi seznam dosedanjih predsednikov SED, drugi podatki pa so strnjeni v zavihku Kronologija.

V društvenem arhivu je Zora Slivnik Pavlin poiskala še nekaj starejših fotografij. Sledijo že omenjeni spomini nekaterih ustanovnih članov in posnetek spletne obletnice 22. oktobra 2020.

Zametek spletnega arhiva SED je na ogled na povezavi <https://www.sed-drustvo.si/virtualna-razstava>. V naslednjih letih se bo arhiv dopolnjeval še z natančnejšim pregledom in digitalizacijo arhiva SED, ki bo omogočil tudi dodajanje določenih dokumentov in fotografij ter linkov na posamezne zanimivejše objave v *Glasniku SED* ali drugih medijih. Realizacija te vizije pa je odvisna od vseh nas, od naših idej, volje in sodelovanja pri pisanju spominov in zbiranja fotografskega in drugega gradiva, ki bo bogatilo našo samozavest in predajalo vrednote naslednjim generacijam etnologov in kulturnih antropologov.

